

TPDC „SARAJEVO“ D.D. SARAJEVO

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2022.**

Sadržaj

	Strana
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o dobiti ili gubitku	9
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o promjenama na kapitalu	11
Izvještaj o novčanim tokovima	12
Napomene uz finansijske izvještaje	13 - 45
Prilo 1 – Godišnji izvještaj o poslovanju	46

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava društva TPDC „Sarajevo“ d.d. Sarajevo („Društvo“) dužna je pripremiti finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji u svim značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Društva, te rezultate njegovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim izvještajnim okvirom i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na konceptu vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje finansijske izvještaje Društva. Nadzorni odbor je dužan da odobri godišnje finansijske izvještaje, te ih podnese Skupštini Društva na usvajanje.

Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2022., prikazani na stranama od 8 do 45, odobreni su od strane Uprave dana 12. jula 2023. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

U ime i za račun Društva:

Hajrudin Hrustemović
Direktor

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima TPDC „Sarajevo“ d.d. Sarajevo:

Naše kvalifikovano mišljenje

Prema našem mišljenju, osim za efekte pitanja navedenih u sekciji Osnova za kvalifikovano mišljenje, finansijski izvještaji fer prezentuju, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj društva TPDC „Sarajevo“ d.d. Sarajevo (u daljem tekstu „Društvo“) na dan 31. decembar 2022. godine, i njegov finansijski rezultat i njegove novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Društva obuhvataju:

- izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022. godine;
- izvještaj o dobiti ili gubitku za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koje uključuju značajne računovodstvene politike i druga objašnjenja.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i investicijskih nekretnina

Kao što je objavljeno u Napomenama 5. i 6. uz finansijske izvještaje, Društvo je na dan 31. decembra 2022. godine priznalo nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu od 17.128.836 BAM i investicijske nekretnine u iznosu od 46.902.732 BAM.

Iako je u prethodnim godinama identifikovano umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 553.507 BAM, kao i umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina u iznosu od 670.812 BAM, Uprava Društva nije priznala gubitak od umanjenja vrijednosti kako to zahtijeva Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Shodno tome, knjigovodstveni iznosi nekretnina, postrojenja i opreme, i investicijskih nekretnina na dan 31. decembra 2021. godine bili su precijenjeni za iznos od 531.053 BAM, odnosno 632.239 BAM, dok su akumulirani gubici bili precijenjeni za iznos od 1.163.292 BAM. Naše mišljenje za prethodnu godinu je bilo kvalifikovano po ovom pitanju.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Uprava Društva je procijenila nadoknadivu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, i investicijskih nekretnina, i procjena je pokazala da je knjigovodstvena vrijednost navedene imovine u finansijskim izvještajima manja od procijenjene vrijednosti. Na osnovu gubitka od umanjenja vrijednosti, utvrđenog ali nepriznatog u prethodnim periodima, kao i činjenice da ukidanje umanjenja vrijednosti nije priznato u tekućoj godini, dobit prije poreza za godinu završenu 31. decembra 2022. je potcijenjena za 1.163.292 BAM za nepriznato ukidanje umanjenja vrijednosti u iznosu od 1.125.513 BAM, te precijenjene amortizacije u iznosu od 37.779 BAM.

Našu reviziju obavili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije („MSRev“). Naše odgovornosti u skladu s tim standardima detaljnije su opisane u sekciji Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za izražavanje našeg kvalifikovanog mišljenja.

Nezavisnost

Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etičkog ponašanja za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde za nezavisnost) izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ispunili smo i naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Naš pristup reviziji

Pregled

Značajnost

- Ukupna značajnost na nivou Društva: 479.000 BAM, što predstavlja 0,7% ukupne imovine. U prethodnoj godini osnovica za značajnost je bilo 1% ukupnog prihoda iz ugovora sa kupcima (51.000 BAM).
- Promjena mjerila za određivanje značajnosti uzrokovana je promjenom primarne poslovne aktivnosti Društva, od prodaje robe do razvoja i iznajmljivanja nekretnina, a što je djelatnost koja intenzivno upotrebljava imovinu.

Ključna pitanja revizije

- Osim za pitanja opisana u sekciji Osnova za kvalifikovano mišljenje, utvrdili smo da ne postoje druga ključna pitanja revizije za komuniciranje u našem izvještaju.

Kao dio kreiranja naše revizije, utvrdili smo značajnost i procijenili rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena Uprave, kao što su, na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i kod svake revizije, obavili smo također i postupke vezano za rizik od zaobilaženja internih kontrola od strane Uprave, uključujući između ostalog i analizu da li postoje dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare.

Prilagodili smo obim revizije sa ciljem da obezbjedimo primjenu dovoljnih procedura za potrebe izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima kao cjelini, pri čemu smo vodili računa o strukturi Društva, računovodstvenim procesima i sistemima kontrola, kao i djelatnosti u kojoj Društvo posluje.

Značajnost

Na obim naše revizije uticalo je primjena načela značajnosti. Revizija je kreirana na način da se stekne razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati kao posljedica prevare ili greške. Pogrešna prikazivanja se smatraju značajnim ukoliko se opravdano može očekivati da bi ona mogla, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke donesene na osnovu finansijskih izvještaja.

Na osnovu naše profesionalne prosudbe, definisali smo određene kvantitativne pragove značajnosti, kao i nivo opšte značajnosti na nivou Društva za finansijske izvještaje kao cjelinu, kao što je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, uz kvalitativne faktore, pomogli u određivanju obima revizije, vrste, vremenskog okvira i obima revizijskih procedura, kao i utvrđivanju efekata pogrešnih prikazivanja, ukoliko postoje, pojedinačno ili zbirno, na finansijske izvještaje kao cjelinu.

Nivo opšte značajnosti na nivou Društva	479.000 BAM (2021: 51.000 BAM)
Osnova za definisanje	0,7% ukupne imovine (1% ukupnog prihoda iz ugovora sa kupcima)
Objasnenje za primijenjeni nivo značajnosti	<p>Društvo je profitno orijentisano. Ipak, smatramo da su fluktuacije dobiti prije oporezivanja iz godine u godinu istu učinile manje relevantnom kao mjerilo za određivanje značajnosti. Pored toga primarna djelatnost društva je izdavanje nekrentina. Na osnovu toga zaključili smo da je ukupna imovina bolja osnova za izračun značajnosti.</p> <p>Odabrali smo 0,7% na bazi našeg prethodnog iskustva sa klijentom i uzimajući u obzir da je imovina bila predmetom kvalifikacije u prethodnim godinama.</p>

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja koja su opisana u sekciji Osnova za kvalifikovano mišljenje, na osnovu naše profesionalne prosudbe, utvrdili smo da nema drugih ključnih revizijskih pitanja za komuniciranje u našem izvještaju.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije, dobijene do datuma ovog revizorskog izvještaja, obuhvataju Godišnji izvještaj o poslovanju propisan Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine (koji ne uključuje finansijske izvještaje i izvještaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjerenje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoje značajne nekonzistentnosti između njih i finansijskih izvještaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju značajno pogrešna prikazivanja.

Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji značajno pogrešno prikazivanje ostalih informacija, od nas se zahtijeva da o toj činjenici izvijestimo. Kao što je opisano u dijelu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Društvo nije priznalo umanjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, i investicijskih nekretnina i shodno tome za godinu završenu 31. decembra 2022. nije priznato ukidanje umanjena vrijednosti. Navedeno je uticalo na uporedne podatke, akumulirane gubitke i dobit za godinu. Zaključili smo da su ostale informacije značajno pogrešno prikazane iz istog razloga u pogledu iznosa ili drugih stavki navedenih u dijelu Osnova za kvalifikovano mišljenje.

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinitu i fer prezentaciju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole za koje Uprava utvrdi da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške.

Prilikom pripreme finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja, ako je to primjenjivo, te za korištenje vremenske neograničenosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava namjerava likvidirati Društvo ili prestati sa poslovanjem ili nema realnu alternativu nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su da dobijemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške, te da izdamo revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MSRev uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje, ako ono postoji. Pogrešna prikazivanja mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim, pojedinačno ili zbirno, ako se može razumno očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donesenih na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSRev, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog bilo uslijed prevare ili greške, kreiramo i sprovodimo revizijske procedure kao odgovor na spomenute rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji predstavljaju dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare veći je od rizika neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed greške, budući da prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje podataka ili zaobilaženje sistema internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo kreirali revizijske procedure koje su primjerene u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti sistema internih kontrola Društva.
- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procjena i objavljivanja izvršenih od strane Uprave.
- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene koncepta vremenske neograničenosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane Uprave, i na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji značajna neizvjesnost u pogledu događaja, odnosno stanja koji može da podstakne značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji visok stepen neizvjesnosti, dužni smo da u našem revizijskom izvještaju skrenemo pažnju na odgovarajuća objavljivanja u finansijskim izvještajima, odnosno da, u slučaju neadekvatnih objavljivanja, modifikujemo naše mišljenje. Zaključke donosimo na osnovu revizijskih dokaza pribavljenih do datuma našeg revizorskog izvještaja. Ipak, budući događaji, odnosno stanja mogu dovesti do toga da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objavljivanja da li finansijski izvještaji prikazuju transakcije i događaje na način koji obezbjeđuje realnu i objektivnu prezentaciju.

Između ostalog, mi komuniciramo sa Nadzornim odborom o planiranom obimu i vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo kakve značajne nedostatke sistema internih kontrola uočene tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s Nadzornim odborom, mi određujemo ona pitanja koja su od najvećeg značaja za reviziju finansijskih izvještaja za tekući period i koja, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Ova pitanja su opisana u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakonska regulativa ne dopušta njihovo javno objavljivanje, ili kada, u izuzetno rijetkim slučajevima, utvrdimo da spomenuta pitanja ne treba objavljivati u našem revizorskom izvještaju, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objavljivanja nadmašile koristi javnog interesa od takve objave.

Partner na projektu revizije, nakon koje revizor izdaje Izvještaj nezavisnog revizora je Emmanuel Koenig.

Za i u ime PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Mirza Bihorac
Direktor

Anesa Ustavdić
Ovlašteni revizor

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

12. juli 2023.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembra 2022. godine

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	5	17.128.836	17.541.480
Nematerijalna imovina		130	516
Ulaganja u investicijske nekretnine	6	46.902.732	27.557.686
		64.031.698	45.099.682
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	9	2.112	47.367
Potraživanja od kupaca	7.1	844.302	985.117
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	7.2	398.029	507.639
Ostala imovina i potraživanja	8	2.516.061	657.631
Novac i novčani ekvivalenti	7.3	703.937	1.997.736
		4.464.441	4.195.490
UKUPNO IMOVINA		68.496.139	49.295.172
OBAVEZE			
Dugotrajne obaveze			
Rezervisanja	11	19.187	46.177
		19.187	46.177
Kratkotrajne obaveze			
Obaveze po uzetim kreditima	10.1	19.643.316	4.000.000
Obaveze prema dobavljačima	10.3	2.572.777	3.828
Obaveze za porez na dobit		59.952	13.793
Ostale obaveze	12	242.408	96
		22.518.453	4.017.717
UKUPNO OBAVEZE		22.537.640	4.063.894
KAPITAL			
Dionički kapital	13	32.792.600	32.792.600
Zakonske rezerve		3.039.121	3.039.121
Ostale rezerve		9.399.557	9.920.400
Zadržana dobit/(akumulirani gubitak)		727.221	(520.843)
UKUPNO KAPITAL		45.958.499	45.231.278
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		68.496.139	49.295.172

Napomene na stranama 13 do 45 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Izveštaj o dobiti ili gubitku
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi iz ugovora s kupcima	14	3.916.482	5.069.085
Ostali prihodi i dobiti	15	145.115	87.119
Finansijski prihodi	16	58.027	12.109
		4.119.624	5.168.313
Nabavna vrijednost prodate robe		(700.652)	(1.873.848)
Troškovi sirovina i materijala		(21.866)	(24.517)
Troškovi energije i goriva	17	(318.209)	(215.090)
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	18	(518.724)	(1.034.798)
Trošak amortizacije		(1.343.404)	(1.366.540)
Troškovi primljenih usluga	19	(272.377)	(206.177)
Ostali poslovni rashodi i troškovi	20	(158.880)	(490.740)
Neto otpuštanje umanjenja vrijednosti finansijske imovine	21	41.005	12.970
Finansijski rashodi		(4.693)	(4.482)
Ostali rashodi i gubici	22	(13.114)	(4.416)
		(3.310.914)	(5.207.638)
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja		808.710	(39.325)
Porez na dobit	23	(81.109)	(28.719)
DOBIT / (GUBITAK)		727.601	(68.044)

Zarada / (gubitak) po dionici za dobit koja pripada običnim dioničarima:

Zarada / (gubitak) po dionici	24	2,22	(0,21)
-------------------------------	----	------	--------

Napomene na stranama 13 do 45 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2022.	2021.
Dobit / (gubitak)		727.601	(68.044)
Ostali sveobuhvatni dobit / (gubitak)			
Stavke koje mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak		-	-
Stavke koje neće biti reklasifikovane u dobit ili gubitak		-	-
		<u>727.601</u>	<u>(68.044)</u>
UKUPNI SVEOBUH VATNI DOBIT / (GUBITAK)		<u>727.601</u>	<u>(68.044)</u>

Napomene na stranama 13 do 45 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Ostale rezerve	Zadržana dobit / (Akumulirani gubitak)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021.	32.792.600	2.998.740	9.920.400	40.381	45.752.121
Gubitak za godinu	-	-	-	(68.044)	(68.044)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatni gubitak</i>	-	-	-	(68.044)	(68.044)
Raspodjela u zakonske rezerve	-	40.381	-	(40.381)	-
Ispravka greške (Napomena 7.4.)	-	-	-	(452.799)	(452.799)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	32.792.600	3.039.121	9.920.400	(520.843)	45.231.278
Dobit za godinu	-	-	-	727.601	727.601
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	727.601	727.601
Pokriće gubitka iz rezervi	-	-	(520.843)	520.843	-
Ostale promjene	-	-	-	(380)	(380)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	32.792.600	3.039.121	9.399.557	727.221	45.958.499

Napomene na stranama 13 do 45 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

	Napomena	2022.	2021.
Novčani tok iz operativnih aktivnosti			
Dobit / (gubitak) prije oporezivanja		808.710	(39.325)
<i>Usklađenja za:</i>			
Amortizacija	5,6	1.343.404	1.366.540
Dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	15	(45.219)	(54.403)
Otpuštanje ispravke vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	7,4	(41.005)	(14.941)
Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto	7,4	-	1.971
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	22	8.001	1.095
Direktni otpis potraživanja	22	3.801	3.300
Otpuštanje rezervisanja, neto	15	(26.990)	(24.138)
Prihodi od kamata priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku		(58.027)	(12.109)
Finansijski rashodi priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku		4.693	4.482
<i>Promjene u obrtnom kapitalu:</i>			
Smanjenje zaliha		37.254	57.666
Smanjenje potraživanja od kupaca		181.820	4.245.139
Povećanje ostale imovine i potraživanja		(1.806.877)	(655.487)
Povećanje / (smanjenje) obaveza prema dobavljačima		2.875.591	(204.256)
Povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		237.620	(40.111)
Plaćeni porez na dobit		(35.330)	-
Neto novčani tok koji je generisan u poslovnim aktivnostima		3.487.446	4.635.423
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme	5	(3.751)	(119.068)
Nabavke investicijskih nekretnina	6	(20.348.383)	(8.391.202)
Prilivi od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		121.933	110.547
Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku	7,2	-	(1.009.610)
Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	7,2	109.610	700.000
Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		2.672	11.753
Neto novčani tok koji je korišten u ulagačkim aktivnostima		(20.117.919)	(8.697.580)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti			
Prilivi od uzetih kredita	10,1	15.500.000	4.000.000
Otplata kamate po uzetim kreditima	10,1	(163.326)	(2.897.763)
Neto novčani tok koji je generisan u finansijskim aktivnostima		15.336.674	1.102.237
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		(1.293.799)	(2.959.920)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		1.997.736	4.957.656
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine		703.937	1.997.736

Napomene na stranama 13 do 45 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

1. Opće informacije

Trgovinsko preduzeće za promet na veliko i malo Distributivni centar „Sarajevo“ d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: „Društvo“), je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnovne poslovne aktivnosti Društva su trgovina na veliko i malo prehrambenim i neprehrambenim proizvodima, carinsko i javno skladištenje i iznajmljivanje vlastitih nekretnina i opreme.

Registrovana adresa Društva je Rajlovačka b.b. Sarajevo.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Društvo je imalo 6 zaposlenih (2021.: 18 zaposlenih).

Uprava

Mirsad Hodžić, direktor do 20. januara 2022. godine
Hajrudin Hrustemović, direktor od 21. januara 2022. godine

Nadzorni odbor

Senad Džambić, predsjednik (od 29. marta 2021.)
Siegfried Alfons Ganshorn, predsjednik (do 29. marta 2021.)
Damir Kunosić, član (od 25. juna 2020.)
Dalibor Cigić, član (od 29. marta 2021.)
Senad Džambić, član (od 25. juna 2020. do 29. marta 2021.)
Nihad Imširović, član (od 25. juna 2020. do 29. marta 2021.)
Vanja Vukelić, član (od 25. juna 2020. do 29. marta 2021.)

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja

2.1 Izvještajni okvir

Zasebni finansijski izvještaji Društva pripremljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 15/21). Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, standardi finansijskog izvještavanja koji se primjenjuju u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBIH“) su Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) usvojeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“), koji su zvanično prevedeni i objavljeni na lokalnom jeziku od strane ovlaštenog računovodstvenog tijela.

Društvo primjenjuje sve MSFI sa izmjenama i interpretacijama usvojenim od strane IASB-a i Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, kao i sve povezane interpretacije, prateće instrukcije, objašnjenja i vodiče, isključujući procjenu uticaja neobjavljenih novih računovodstvenih standarda (koji nisu obavezni za period izvještavanja koji završava 31. decembra 2022.) na Društvo u trenutnom ili budućim periodima izvještavanja i na predvidljive buduće transakcije.

2.2 Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

U 2022. godini, Društvo je ostvarilo neto dobitak u iznosu od 727.601 BAM (2021.: neto gubitak u iznosu od 68.044 BAM). Kratkotrajne obaveze Društva su veća od kratkotrajne imovine u toku 2022. godine za 18.054.012 BAM. U toku 2021. godine kratkotrajna imovina je bila veća od kratkotrajnih obaveza za 177.773 BAM.

Društvo je dobilo pismo podrške od matičnog društva Bingo d.o.o export – import Tuzla, datirano na 26. juni 2023. godine, u kojem se navodi da matično društvo, potvrđuje da će osigurati da Društvo ispunjava sve svoje finansijske i ugovorne obaveze u trajanju od najmanje 12 mjeseci od datuma na koji su finansijski izvještaji potpisani. Na osnovu toga, finansijski izvještaji su pripremljeni od strane Uprave Društva pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja koja podrazumijeva da će Društvo nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti bez namjere i neophodnosti likvidacije, prestanka trgovanja ili traženja zaštite od povjerilaca u skladu sa zakonima i regulativama. Shodno tome, imovina i obaveze su evidentirane na osnovu pretpostavke da će Društvo moći da realizuje svoju imovinu i da izvrši svoje obaveze kroz normalan tok poslovanja.

2.3 Načelo historijskog troška

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška.

2.4 Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obaveze mjeri se koristeći pretpostavke koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definisanja cijene imovine ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu.

Mjerenje fer vrijednosti nefinansijske imovine uzima u obzir sposobnost učesnika u tržištu da generiše ekonomske benefite koristeći imovinu na najveći i najbolji mogući način ili prodajući je drugom učesniku na tržištu koje će na taj isti način koristiti tu imovinu.

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja (nastavak)

2.4 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Društvo koristi metode procjene koje su prikladne u datim okolnostima i za koje je dostupna dovoljna količina podataka da bi se izmjerila fer vrijednost, maksimalno povećavajući upotrebu svih relevantnih uočljivih ulaznih jedinica i minimizirajući upotrebu neuočljivih ulaznih jedinica.

Sva imovina i obaveze za koje je izmjerena ili opisana fer vrijednost u finansijskom izvještaju kategorisana je unutar hijerarhije fer vrijednosti. Hijerarhija na osnovu najnižeg nivoa ulaznih jedinica koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, je opisana kako slijedi i to:

- Nivo 1 – kotirane (nekorigovane) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze;
- Nivo 2 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, direktno ili indirektno uočljiv; i
- Nivo 3 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniži nivo ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, neuočljiv.

Za imovinu i obaveze koje se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti na trajnoj osnovi, Društvo utvrđuje postoje li prenos izmeđ u hijerarhiji ponovnom procjenom kategorizacije (na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti u cjelini) na kraju svakog izvještajnog perioda.

2.5 Novi i izmijenjeni standardi, usvojeni od strane Društva

Društvo je po prvi put primijenilo sljedeće nove i revidirane standarde i izmjene, kao i interpretacije, za godišnji izvještajni period koji počinje 1. januara 2022. godine:

- Koncesije za najamnine u vezi sa Covid-19 – (dodatne) izmjene MSFI 16 (izdato 31. marta 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021.)
- Prilivi prije namjeravane upotrebe, Štetni i ugovori - troškovi ispunjavanja ugovora, Referenca na Konceptualni okvir - izmjene uskog obima MRS 16, MRS 37 i MSFI 3 i Godišnja poboljšanja MSFI 2018-2020 - izmjene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (izdato 14. maja 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022.).

Ove izmjene nisu imale uticaja na iznose priznate u prethodnim periodima i ne očekuje se da će značajno uticati na trenutni ili buduće periode.

2.6 Objavljeni standardi koji još uvijek nisu stupili na snagu

Objavljeni su određeni novi računovodstveni standardi i tumačenja, koji nisu obavezni za period izvještavanja koji završava 31. decembra 2022. i koji nisu bili ranije usvojeni od strane Društva:

- Prodaja ili unos u imovini između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata – Izmjene MSFI 10 i MRS 28 (izdato 11. septembra 2014. godine i stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon datuma koji utvrdi IASB)
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (izdato 18. maja 2017.) i izmjene MSFI 17 i MSFI 4 (izdato 25. juna 2020.) - svi na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.
- Izmjene MRS 1 i MSFI izjave o praksi br. 2: Objavljivanje računovodstvenih politika (izdato 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Izmjene MRS 8: Definicija računovodstvene procjene (izdato 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Odgođeni porez u vezi sa imovinom i obavezama proisteklim iz pojedinačne transakcije - Izmjene MRS 12 (izdato 7. maja 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Opcija prelaska za osiguravače koji primjenjuju MSFI 17 – Izmjene MSFI 17 (izdato 9. decembra 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.).

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

2. Osnova za pripremu finansijskih izvještaja (nastavak)

2.6 Objavljeni standardi koji još uvijek nisu stupili na snagu (nastavak)

- Izmjene MSFI 16: Obaveza po osnovu najma kod transakcije prodaje i povratnog najma (izdato 22. septembra 2022. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.)
- Klasifikacija obaveze kao kratkotrajne ili dugotrajne - Izmjene MRS 1 (originalno izdato 23. januara 2020., naknadno izmijenjeno 15. jula 2020. i 31 oktobra 2022., konačno na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.).

Od ovih standarda se ne očekuje da imaju značajan uticaj na Društvo u trenutnom ili budućim periodima izvještavanja i na predvidljive buduće transakcije.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Sažetak računovodstvenih politika

3.1 Uporedni podaci

Finansijski izvještaji uključuju uporedne podatke za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

3.2 Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (BAM), obzirom da je to funkcionalna valuta Društva. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 BAM).

3.3 Strane valute

Transakcije u valutama koje nisu BAM se početno evidentiraju po kursu koji važi na dan transakcije.

Monetarna imovina i obaveze denominirane u takvim valutama preračunavaju se po stopama koje važe na datum izvještajnog perioda.

Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su denominirane u stranim valutama ponovo se preračunavaju po kursu važećem na dan kada je utvrđena fer vrijednost.

Nemonetarne stavke denominirane u stranim valutama koje se mjere po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovo.

Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali. Bilo koji efekat preračunavanja unutar dobitaka ili gubitaka od nemonetarne imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, biti će priznat kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3.4 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi nastaju tokom redovnog poslovanja Društva. Prihod se mjeri u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknade za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za prenos kontrole nad obećanim proizvodima/robom ili uslugama kupcu, isključujući iznose naplaćene u ime trećih strana. Društvo priznaje prihod kada prenese kontrolu nad robom ili uslugom kupcu.

3.4.1 Prodaja robe

Prodaja robe priznaje se nakon što je kontrola nad robom prenesena, a to je kada je roba isporučena kupcu i ne postoji neispunjena obaveza koja bi mogla uticati na prihvaćanje robe od strane kupca. Dostava se smatra izvršenom kada je roba isporučena na određenu lokaciju, rizici zastarjelosti i gubici preneseni na kupca, bilo da je kupac prihvatio robu u skladu sa ugovorom, odredbe o prihvaćanju su istekle ili Društvo ima objektivni dokaz da su svi kriteriji za prihvaćanje zadovoljeni.

Potraživanje se priznaje kada se roba isporuči obzirom da je u tom trenutku naknada безусловna i budući da se zahtijeva samo protok vremena prije nego plaćanje postane dospjelo.

Pojedini ugovori daju pravo kupcima da vrate robu unutar perioda od 7 dana. Društvo koristi svoje akumulirano historijsko iskustvo za procjenu broja povrata na nivou portfelja primjenom metode očekivane vrijednosti. Pošto je količina robe koja se vraća godinama stabilna, vrlo je vjerovatno da neće doći do značajnog poništenja u kumulativno priznatom prihodu. Validnost ove pretpostavke i procijenjeni iznos povrata se ponovno procjenjuju na svaki izvještajni datum.

Ako Društvo pruži dodatne usluge kupcu nakon što je prenešena kontrola nad robom, prihod od takvih usluga se smatra posebnom izvršivom obavezom i priznaje se tokom vremena pružanja usluga.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.4 Prihodi iz ugovora sa kupcima (nastavak)

3.4.2 Pružanje usluga

Društvo pruža usluge zakupa nekretnina i opreme, promet roba na veliko u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama kao i druge usluge, pod ugovorima sa fiksnom cijenom. Prihodi od pruženih usluga se priznaju u obračunskom periodu u kojem su usluge pružene. Prihod se priznaje na osnovu usluga pruženih do kraja izvještajnog perioda kao dio ukupnih usluga koje je potrebno pružiti, jer kupac dobija i koristi benefite istovremeno.

Kada ugovori uključuju višestruke izvršive obaveze, cijena transakcije se raspoređuje po svakoj izvršivoj obavezi na osnovu samostalne prodajne cijene.

Kupac plaća fiksni iznos u skladu sa rasporedom plaćanja. Ukoliko usluge pružene od strane Društva prevaziđu plaćanje, priznaje se ugovorna imovina. Ukoliko plaćanje prevaziđe pružene usluge, priznaje se ugovorna obaveza.

Ugovorna imovina i ugovorna obaveza koji proizilaze iz istog ugovora prikazane su u neto iznosu u finansijskim izvještajima.

3.4.3 Komponente finansiranja

Društvo ne očekuje da će imati bilo kakve ugovore gdje period od transfera obećanih dobara ili usluga kupcima i plaćanja od strane kupaca, prelazi jednu godinu. Shodno tome, Društvo ne prilagođava nijednu transakcijsku cijenu za vremensku vrijednost novca.

3.5 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane sa dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Za kvalifikovana sredstva, trošak nabavke uključuje i troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima, priznaju se kao rashod kad su nastali.

Imovina u izgradnji, koje se gradi u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Takva imovina se reklasifikuje na odgovarajuće kategorije nekretnina, postrojenja i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između iznosa priliva od prodaje i knjigovodstvenog iznosa sredstva, i priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu obračuna kako slijedi:

	2022.	2021.
Građevinski objekti	3% - 5%	3% - 5%
Postrojenja i oprema	15% - 33,3%	15% - 33,3%
Namještaj, uređaji i aparati	14,3% - 15%	14,3% - 15%
Transportna sredstva	15%	15%
Ulaganje u tuđu imovinu	5%	5%

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.5 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Društvo preispituje procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Zemljište se ne amortizuje.

Amortizacija se klasifikuje u izvještaju o dobiti ili gubitku na osnovu funkcije nekretnina, postrojenja i opreme.

3.6 Ulaganja u investicijske nekretnine

Investicijske nekretnine se početno vrednuju po trošku, uključujući i troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, investicijske nekretnine iskazuju se po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu obračuna kako slijedi:

	2022.	2021.
Građevinski objekti	3% - 5%	3% - 5%
Oprema	15% - 33,3%	15% - 33,3%

Investicijske nekretnine prestaju se priznavati kada su otuđene (tj. na datum kada neko drugi preuzme kontrolu) ili kada su trajno povučene iz upotrebe, te se ne očekuje buduća ekonomska korist od njihovog otuđenja. Razlika između neto priliva od prodaje i knjigovodstvene vrijednosti sredstva priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu prestanka priznavanja. Iznos koji treba uključiti u izvještaj o dobiti ili gubitku, a koji je nastao kao posljedica prestanka priznavanja investicijskih nekretnina, određuje se u skladu sa zahtjevima za određivanje cijene transakcije prema MSFI 15.

Prenosi se vrše na (ili sa) investicijske nekretnine onda kada postoji promjena u korištenju. Za prenos sa investicijskih nekretnina koje se iskazuju po fer vrijednosti na operativne nekretnine, kao vrijednost troška za naknadno računovodstveno evidentiranje uzima se fer vrijednost na datum promjene u korištenju. Ukoliko se operativna nekretnina prenese na investicijske nekretnine koje se iskazuju po fer vrijednosti, za takvo sredstvo Društvo vrši računovodstveno evidentiranje u skladu sa politikom za nekretnine, postrojenja i opremu (u skladu sa MRS 16), do datuma promjene u korištenju. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine u skladu s MRS 16 i njene fer vrijednosti na dan prenosa, računovodstveno se evidentira kao revalorizacija.

3.7 Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje da li postoje naznake da je došlo do umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i investicijskih nekretnina. Ako postoje takve naznake, ili ako ukoliko se zahtijeva godišnje testiranje na umanjenje vrijednosti, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos sredstva. Zavisno koji iznos je veći, nadoknadivi iznos sredstva je ili fer vrijednost sredstva umanjena za troškove otuđenja ili upotrebna vrijednost sredstva. Nadoknadivi iznos se utvrđuje za individualno sredstvo, osim ukoliko to sredstvo ne generiše novčane tokove koji su većim dijelom nezavisni od onih generisanih od drugih sredstava ili grupe sredstava. Kada knjigovodstveni iznos sredstva/ premašuje nadoknadivi iznos, smatra se da je vrijednost sredstva umanjena i ista se otpisuje od nadoknadivog iznosa.

Za potrebe procjene upotrebne vrijednosti, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Mjerenje fer vrijednosti se vrši kako je opisano u Napomeni 2.4.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u kategoriji troškova koja je konzistentna sa funkcijom sredstva čija je vrijednost umanjena.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.7 Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Na datum izvještajnog perioda vrši se procjena kako bi se utvrdilo da li postoje naznake da prethodno priznati gubici od umanjenja više ne postoje ili je došlo do njihovog smanjenja. Ukoliko postoje takve naznake, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos sredstva. Prethodno priznati gubitak uslijed umanjenja vrijednosti se poništava samo ukoliko je došlo do promjene u pretpostavkama korištenim za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti sredstva nakon priznanja zadnjeg gubitka vrijednosti.

Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost sredstva ne premašuje njegovu nadoknadivu vrijednost, niti njegovu knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, nakon amortizacije, da nije priznat gubitak uslijed umanjenja vrijednosti u prethodnim godinama. Takvo poništavanje se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku.

3.8 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto utrživoj vrijednosti, zavisno o tome što je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu robe i direktne troškove materijala. Trošak se utvrđuje primjenom metode ponderisanog prosječnog troška. Neto utrživa vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za vrijednost troškova prodaje i distribucije.

Zalihe sitnog inventara se otpisuju 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

3.9 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni i novac na računima kod banaka.

3.10 Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu direktno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji kvalifikovanih sredstava, a što su sredstva koja nužno zahtijevaju značajan vremenski period za pripremu za namjeravanu upotrebu ili prodaju, dodaju se trošku tih sredstva, sve dok ta sredstva suštinski nisu spremna za njihovu namjenu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem određenih uzetih kredita do njihovog trošenja na kvalifikovano sredstvo oduzimaju se od troškova pozajmljivanja koji su prihvatljivi za kapitalizaciju.

Svi ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

3.11 Rezervisanja

Društvo priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu (pravnu ili izvedenu) koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa, i ako se pouzadno može procijeniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Rezervisanja se otpuštaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovjatan, rezervisanje se otpušta.

3.12 Naknade zaposlenima

U ime svojih zaposlenih, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine, na federalnom i kantonalnom nivou.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.12 Naknade zaposlenima (nastavak)

Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres se plaćaju u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali troškovi plata

3.12.1 Otpremnine pri odlasku u penziju

U skladu sa lokalnim propisima, Društvo pravi rezervisanja za otpremnine pri odlasku u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plate zaposlenog ili 3 prosječne plate Federacije Bosne i Hercegovine koje su isplaćene u zadnjih 6 mjeseci, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije.

Društvo knjiži troškove otpremnina pri odlasku u penziju onda kada su zaposleni pružili usluge koje im daju pravo na beneficije.

3.13 Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekućeg poreza na dobit i odgođenog poreza.

3.13.1 Tekući porez na dobit

Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o dobiti ili gubitku, jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koji su oporezivi ili odbitni u drugim godinama, kao i stavke koje nikad neće biti oporezive ili odbitne. Tekuća porezna obaveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještajnog perioda.

3.13.2 Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jeste iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene porezne obaveze generalno se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj se vjeruje da će oporeziva dobiti biti raspoloživa i za koju se mogu iskoristiti privremene razlike.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine procjenjuje se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostupan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije imovine. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o dobiti ili gubitku, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru ostale sveobuhvatne dobiti ili kapitala.

Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju kada se odnose na poreze na dobit nametnute od strane iste porezne vlasti i ako Društvo može i ima namjeru podmiriti poreze na neto osnovi.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.14 Finansijski instrumenti

3.14.1 Finansijska imovina

Društvo klasifikuje svoju finansijsku imovinu u sljedeće mjerne kategorije:

- ona koja je naknadno mjeri po fer vrijednosti (ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [„OSD“] ili kroz dobit ili gubitak [„DG“]), i
- ona koja je mjeri po amortizovanom trošku.

Klasifikacija zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskom imovinom, kao i ugovornim uslovima za novčane tokove.

Za imovinu mjerenu po fer vrijednosti, dobiti i gubici će biti priznati ili kroz DG, ili kroz OSD. Za ulaganja u instrumente kapitala koji se ne drže za trgovanje, ovo će zavisiti od toga da li je Društvo napravilo neopoziv izbor u momentu početnog priznavanja da instrumente kapitala vodi po fer vrijednosti kroz OSD.

Društvo reklasifikuje dužničke instrumente onda i samo onda kada promijeni svoj poslovni model za upravljanje tom imovinom.

3.14.1.1 Priznavanje i prestanak priznavanja

Redovna kupovina i prodaja finansijske imovine priznaje se na datum trgovanja, tj. datum na koji se Društvo obvezuje na kupovinu ili prodaju sredstva. Finansijska imovina se prestaje priznavati kada su prava primanja novčanih tokova istekla ili su prenešena, a Društvo je prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva

3.14.1.2 Mjerenje

Pri početnom priznavanju, Društvo mjeri finansijsku imovinu po fer vrijednosti plus transakcijski troškovi koji su direktno pripisani nabavci finansijske imovine, u slučaju da finansijska imovina nije iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (FVDG). Transakcijski troškovi finansijske imovine po FVDG priznaju se kao rashodi u izvještaju o dobiti ili gubitku.

a) Dužnički instrumenti

Naknadno mjerenje dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje imovinom i karakteristikama novčanih tokova od sredstva. Naknadno mjerenje dužničkih instrumenata zavisi od poslovnog modela Društva za upravljanje imovinom (tj. da li je cilj Društva isključivo naplata ugovorenih novčanih tokova od imovine, ili naplata i ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova od prodaje sredstva ili nijedno od ova dva modela) i karakteristike novčanog toka sredstva (tj. da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate („SPPI“ test), a kamata uključuje samo naknadu za kreditni rizik, vremensku vrijednost novac i druge osnovne rizike kreditiranja i profitnu maržu).

Postoje tri mjerne kategorije u koje Društvo klasifikuje svoje dužničke instrumente

- **Amortizovani trošak:** Imovina koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova, pri čemu novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamata, mjeri se po amortizovanom trošku. Kamatni prihod od ove finansijske imovine je uključen u finansijski prihod, uz upotrebu metodu efektivne kamatne stope. Bilo koja dobit ili gubitak koji proizilaze iz prestanka priznavanja direktno se priznaje u izvještaj o dobiti ili gubitku, i iskazuje se unutar ostalih prihoda/(rashoda). Kursne razlike i gubici od umanjenja vrijednosti iskazani su kao zasebne stavke u izvještaju o dobiti ili gubitku.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.14 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.14.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.14.1.2 Mjerenje (nastavak)

Sva finansijska imovina Društva klasifikovana je u ovu kategoriju:

- potraživanja od kupaca;
 - odobreni krediti;
 - depoziti u bankama;
 - novac i novčani ekvivalenti.
- **FVOSD (Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit):** Imovina koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova i zbog prodaje finansijske imovine, pri čemu novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamata, mjeri se po FVOSD. Promjene u knjigovodstvenom iznosu se iskazuju kroz OSD, osim priznavanja umanjenja vrijednosti/otpuštanja umanjenja, kamatnog prihoda i kursnih razlika, koji se priznaju u izvještaj o dobiti ili gubitku. Kada se finansijska imovina prestaje priznavati, akumulirana dobit ili gubitak prethodno priznat kroz OSD se reklasifikuje iz kapitala u izvještaj o dobiti ili gubitku i iskazuje se unutar ostalih prihoda/(rashoda). Kamatni prihod od ove finansijske imovine je uključen finansijske prihode, uz upotrebu metodu efektivne kamatne stope. Kursne razlike i gubici od umanjenja vrijednosti iskazani su kao zasebne stavke u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu klasifikovanu u ovu kategoriju.

- **FVDG (Fer vrijednost kroz dobit ili gubitak):** Imovina koja ne zadovoljava kriterije za amortizovani trošak ili FVOSD mjeri se po FVDG. Dobit ili gubitak od dužničkog instrumenta koji se naknadno mjeri po FVDG, iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, unutar ostalih prihoda/(rashoda), u periodu u kojem je nastao. Takva dobit ili gubitak od fer vrijednosti uključuje sve ugovorene primljene kamate na dužničke instrumente klasifikovane u ovu kategoriju.

Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu klasifikovanu u ovu kategoriju.

b) Instrumenti kapitala

Društvo naknadno mjeri sve instrumente kapitala po fer vrijednosti. Kada je Uprava Društva izabrala da prezentira dobitke i gubitke od fer vrijednosti instrumenata kapitala kroz OSD, nakon prestanka priznavanja imovine ne vrši se naknadna reklasifikacija dobitaka i gubitaka od fer vrijednosti u izvještaj o dobiti i gubitku. Dividende od takvih ulaganja nastavljaju se priznavati u izvještaj o dobiti ili gubitku kao ostali prihod, nakon što se uspostavi pravo Društva da primi uplate.

Promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po FVDG priznaju se unutar ostalih prihoda/(rashoda) u izvještaju o dobiti ili gubitku, onako kako je primjenjivo. Troškovi umanjenja vrijednosti (i otpuštanja umanjenja vrijednosti) instrumenata kapitala mjerenih po FVOSD nisu zasebno iskazani od ostalih promjena fer vrijednosti.

Društvo ne posjeduje instrumente kapitala.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.14 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.14.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.14.1.3 Umanjenje vrijednosti

Za dužničke instrumente koji se vode po amortizovanom trošku ili po FVOSD, Društvo procjenjuje očekivane kreditne gubitke („ECL“) na osnovu budućih informacija. Primijenjena metodologija procjene umanjena vrijednosti zavisi od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Mjerenje ECL-a odražava: (i) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda, (ii) vremenskom vrijednošću novca i (iii) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

Za potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu, bez značajne komponente finansiranja, Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup dozvoljen po MSFI 9 i mjeri očekivane gubitke uslijed umanjena vrijednosti tokom perioda trajanja ugovora, a od početnog priznavanja potraživanja. Društvo koristi matricu ispravke vrijednosti po kojoj se gubici uslijed umanjena vrijednosti izračunavaju za potraživanja od kupaca shodno njihovoj starosnoj strukturi ili periodima njihovog dospjeća.

Potraživanja od kupaca i ugovorna imovina prikazani su u izvještaju o finansijskom položaju neto od ispravke vrijednosti za ECL.

Da bi se izmjerili očekivani kreditni gubici, potraživanja od kupaca i ugovorna imovina grupišu se na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, npr. potraživanja od najmoprimaca i potraživanja od ostalih pravnih lica. Analiza neoporavka provodi se za prethodnih pet godina da bi se utvrdio opći omjer ulaska u status neispunjavanja obaveza („default“). Omjeri default-a računaju za sljedeće vremenske intervale:

- nedospjelo
- dospjelo do 30 dana;
- dospjelo 31 do 60 dana;
- dospjelo 61 do 90 dana;
- dospjelo 91 do 180 dana;
- dospjelo 91 do 180 dana;
- dospjelo preko 366 dana.

U cilju utvrđivanja stope default-a za dati vremenski interval, iznos otpisanih potraživanja poredi se sa iznosom preostalih potraživanja. Istorijske stope gubitaka su prilagođene kako bi odražavale tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na sposobnost kupaca da izmire potraživanja. Gubici uslijed umanjena vrijednosti se izračunavaju uzimajući u obzir historijsku stopu default-a, prilagođenu za uticaj budućih informacija, i iznos preostalih potraživanja na datum izvještajnog perioda, za svaki vremenski interval.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.14 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.14.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.14.1.3 Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Na osnovu promjene u kreditnom kvalitetu, Društvo se vodi modelom od tri faze za procjenu umanjenja vrijednosti finansijske imovine, osim za potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu, bez značajne komponente finansiranja:

- Faza 1 – sastoji se iz iznosa za koje se kreditni rizik nije značajno povećao od momenta početnog priznavanja. Očekivani kreditni gubici određuju se na osnovu vjerovatnoće ulaska u status neispunjavanja obaveza unutar narednih 12 mjeseci (tj. dio očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ugovora koji rezultiraju iz mogućnosti ulaska u status neizmirivanja obaveza unutar narednih 12 mjeseci ili ugovorenog dospjeća, zavisno šta je kraće).
- Faza 2 – sastoji se iz iznosa za koje je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja, ali za koje ne postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti. Očekivani kreditni gubici baziraju se na vjerovatnoći ulaska u status neispunjavanja obaveza tokom perioda trajanja ugovora.
- Faza 3 – sastoji se iz iznosa za koje postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti (tj. koji kasne više od 90 dana). Očekivani kreditni gubici se mjere kao očekivani kreditni gubici tokom cijelog perioda trajanja ugovora. Očekivani kreditni gubici procjenjuju se uzimajući u obzir sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova iz te imovine.

Potraživanja od kupaca i ugovorna imovina, bez značajne komponente finansiranja, klasifikuju se ili kao Faza 2 ili Faza 3:

- Faza 2 – sastoji se iz potraživanja za koja se primjenjuje pojednostavljeni pristup mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ugovora, osim za određena potraživanja od kupaca klasifikovana u Fazu 3.
- Faza 3 – sastoji se iz potraživanja koja su dospjela više od 90 dana ili za koja je individualno identifikovano umanjenje vrijednosti.

Društvo uzima u obzir sljedeće naznake pri procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika ostale finansijske imovine:

- finansijska imovina dospjela je najmanje 30 dana;
- postoje ili se očekuju da će nastati pravne, tehnološke ili makroekonomske promjene sa značajnim negativnim uticajem na dužnika;
- postoje informacije o nepovoljnim događajima povezanim sa finansijskom imovinom ili drugim kreditima istog dužnika od drugih povjerilaca, kao što su zatvaranje ugovora o kreditu, kršenje odredbi iz ugovora, ponovni pregovori zbog finansijskih poteškoća, itd.;
- dužnik je izgubio značajnog kupca ili dobavljača ili na drugi način iskusio ili se očekuje da iskusi značajne nepovoljne promjene na svom tržištu.

Dužnički instrumenti Društva koji se iskazuju po amortizovanom trošku (kreditni povezanim stranama) i po FVOCI smatraju se da imaju nizak kreditni rizik, te je stoga ispravka vrijednosti za gubitke od umanjenja vrijednosti priznata u tokom perioda ograničena na očekivane gubitke tokom perioda od 12 mjeseci. Uprava smatra da je „nizak kreditni rizik“, za državne obveznice i depozite u bankama, investicijski kreditni rejting od najmanje jedne velike rejting agencije. Drugi instrumenti se smatraju niskim kreditnim rizikom kada imaju nizak rizik od ulaska u status neispunjavanja obaveza i izdavatelj ima jak kapacitet da ispuni svoje ugovorne obaveze za novčani tok u bliskoj budućnosti.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.14 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.14.1 Finansijska imovina (nastavak)

3.14.1.3 Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Za kredite odobrene nepovezanim stranama, Društvo priprema interne kreditne rejtinge uzimajući u obzir historijske stope gubitaka i prilagođavajući ih za buduće makroekonomske faktore. Društvo priznaje kreditne gubitke od odobrenih kredita kao što slijedi:

Interni kreditni rejting	Osnova za priznavanje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke
<u>Kvalitetni finansijski instrumenti</u> : dužnici imaju mali rizik od ulaska u status neizmirivanja obaveza i jake kapacitete za ispunjenje ugovorenih novčanih tokova	Očekivani kreditni gubici tokom perioda od 12 mjeseci
<u>Finansijski instrumenti ispod kvaliteta</u> : krediti za koje postoji značajno povećanje kreditnog rizika (a što se pretpostavlja ako su otplate kamate i/ili glavnice dospjele 30 dana)	Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja ugovora
<u>Nekvalitetni finansijski instrumenti</u> : otplate kamate i/ili glavnice dospjele 90 dana	Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja ugovora

Finansijska imovina otpisuje se u cjelosti ili djelomično, kada Društvo praktički iscrpi sve napore za nadoknadu svog potraživanja i zaključi da nema opravdanog očekivanja za nadoknadu. Ovo se obično dešava kada je sredstvo dospjelo najmanje 365 dana.

3.14.2 Finansijske obaveze

Finansijske obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije i naknadno se mjere po amortizovanom trošku uz upotrebu efektivne kamatne stope.

Dobici i gubici se priznaju u izvještaj o dobiti ili gubitku kada se prestanu priznavati obaveze, kao i kroz proces amortizacije efektivne kamatne stope.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je obaveza ispunjena, otkazana ili istekla. Kada se postojeća finansijska obaveza zamijeni drugom od istog povjerioca po bitno drugačijim uslovima, ili se uslovi postojeće obaveze bitno modifikuju, takva razmjena ili modifikacija se tretira kao prestanak priznavanja izvorne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika u odgovarajućim knjigovodstvenim iznosima se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku, osim ako se ekonomska suština razlike u knjigovodstvenoj vrijednosti ne pripíše kapitalnoj transakciji s vlasnicima. Dobit ili gubitak izračunava se kao razlika sadašnje vrijednosti modifikovanih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti originalnih novčanih tokova, obje vrijednosti diskontovane uz upotrebu originalne efektivne kamatne stope obaveze.

Uzeti krediti se klasifikuju kao kratkotrajne obaveze, osim ako Društvo ima безусловno pravo da odloži podmirenje obaveze za najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda.

3. Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

3.15 Kapital i rezerve

3.15.1 Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata nominalnu vrijednost uplaćenih redovnih dionica/udjela.

3.15.2 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju akumulirane alokacije iz zadržane dobiti formirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Zakonske rezerve se mogu koristiti za pokriće gubitaka iz prethodnih perioda ako ti gubici nisu pokriveni iz dobiti za tekuću godinu ili ukoliko nisu dostupne druge rezerve. Zakonske rezerve ne mogu se isplaćivati dioničarima.

3.15.3 Dividende

Obaveza se priznaje u iznosu objavljenih dividendi, koje su odobrene na odgovarajući način i ne zavise od odluka Društva, na datum ili prije kraja izvještajnog perioda, ali koje nisu isplaćene na datum izvještajnog perioda.

3.15.4 Zarada po dionici

Društvo objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici se računa dijeljenjem:

- dobiti ili gubitka koja pripada dioničarima Društva, i
- ponderisanog prosječnog broja običnih dionica u opticaju tokom finansijske godine, isključujući trezorske dionice.

U izračunu razrijeđena zarada po dionici, Uprava koriguje cifre korištene u izračunu osnovne zarade po dionici, uzimajući u obzir:

- efekat oporezivanja, kamata i ostalih troškova finansiranja koji bi mogao proizaći iz konverzije razrjeđujućih potencijalnih običnih dionica, i
- ponderisani prosječni broj dodatnih običnih dionica koje bi bile u opticaju pod pretpostavkom konverzije svih razrjeđujućih potencijalnih običnih dionica.

Tokom 2021. i 2022. godine nije bilo efekata razrijeđivanja.

4. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe

Priprema finansijskih izvještaja zahtijeva korištenje računovodstvenih procjena koje će, po definiciji, rijetko biti jednake stvarnim rezultatima. Uprava također mora primijeniti prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Društva.

Ova napomena daje pregled područja koja su uključivala viši stepen prosudbe ili složenosti, te stavke koje su vjerovatnije materijalno prilagođene zbog procjena i pretpostavki koje su se pokazale pogrešnim. Detaljne informacije o svakoj od ovih procjena i prosudbi uključene su u ostale napomene zajedno s podacima o osnovici za izračun svake stavke u finansijskim izvještajima.

Pored toga, ova napomena također objašnjava gdje je došlo do stvarnih prilagođavanja u ovoj godini kao rezultat greške i promjena u prethodnim procjenama.

4.1 Značajne procjene i prosudbe

Oblasti koje uključuju značajne procjene ili prosudbe su:

- umanjenje vrijednosti finansijske imovine,
- procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicijskih nekretnina
- neto utržiiva vrijednost zaliha
- nadoknativa vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme i investicijskih nekretnina

Procjene i prosudbe kontinuirano se preispituju. Temelje se na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja koji mogu imati finansijski uticaj na Društvo i za koje se vjeruje da su u takvim okolnostima razumni.

4.1.1 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Potraživanja od kupaca se razmatraju na datum izvještajnog razdoblja i umanjuju prema vjerovatnosti nastanka gubitka. Svaki kupac se posmatra zasebno na osnovu dana kašnjenja dospelog potraživanja, obezbjeđenja plaćanja, te procijenjene naplativosti potraživanog iznosa.

4.1.2 Procijenjeni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicijskih nekretnina

Procjena vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicijskih nekretnina je predmet prosudbe na osnovu iskustva sa sličnom imovinom. Buduće ekonomske koristi utjelovljene u imovini konzumiraju se uglavnom putem korištenja. Međutim, drugi faktori, kao što su tehnička ili komercijalna zastarjelost i istrošenost, često rezultiraju smanjenjem ekonomskih koristi utjelovljenih u imovini. Uprava procjenjuje preostali vijek upotrebe u skladu s trenutnim tehničkim uslovima imovine i procijenjenim razdobljem u kojem se očekuje da će imovina kreirati koristi za Društvo. Razmatraju se sljedeći primarni faktori: (a) očekivano korištenje imovine; (b) očekivano fizičko habanje, koje zavisi od operativnih faktora i programa održavanja; i (c) tehnička ili komercijalna zastarjelost koja proizlazi iz promjena u tržišnim uslovima.

Kada bi se procijenjeni vijek upotrebe razlikovao za 10% od procjena Uprave, uticaj na amortizaciju za godinu završenu 31. decembra 2022. bilo bi povećanje/smanjenje iste za 134.340 BAM (2021.: povećanje/smanjenje za 136.654 BAM).

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

4. Ključne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

4.1 Značajne procjene i prosudbe (nastavak)

4.1.3 Nadoknadiva vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme i investicijskih nekretnina

Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme te investicijskih nekretnina postoji kada neto knjigovodstvena vrijednost imovine koja stvara novac premašuje njen nadoknadivi iznos, odnosno njenu fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi ovisno o tome što je veće.

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja (jednom godišnje) Uprava Društva procjenjuje ima li nekih indicija da je vrijednost imovine umanjena tj. procijenjuje se nadoknadivi iznos te imovine uzimajući u obzir vanjske i interne podatke. Ako takve indicije postoje, Društvo vrši formalnu procjenu nadoknadivog iznosa, angažujući adekvatne ovlaštene procijenitelje za tu imovinu.

Prilikom procjena nadoknadivog iznosa svih nekretnina, postrojenja i opreme i investicijskih nekretnina koristi se metoda fer vrijednosti umanjena za troškove prodaje - tržišni pristup većinom nivoa 2. ili 3. u zavisnosti od vrste imovine i dostupnih internih i eksternih podataka.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nabavna	Zemljište	Građevine	Postrojenja i oprema	Namještaj, uređaji i aparati	Transportna sredstva	Ulaganje u tuđu imovinu	Investicije u toku	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021.	14.085.787	14.573.057	1.317.721	218.256	438.635	100.000	3.850	30.737.306
Povećanja	-	-	-	-	-	-	119.068	119.068
Smanjenja	-	-	(5.579)	(265)	(361.826)	-	-	(367.670)
Prenosi (sa)/na	-	55.794	16.290	-	50.834	-	(122.918)	-
Stanje na dan 31. decembra 2021.	14.085.787	14.628.851	1.328.432	217.991	127.643	100.000	-	30.488.704
Povećanja	-	-	-	-	-	-	3.751	3.751
Smanjenja	-	-	(146.782)	-	(74.799)	-	-	(221.581)
Prenosi (sa)/na	-	-	3.751	-	-	-	(3.751)	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	14.085.787	14.628.851	1.185.401	217.991	52.844	100.000	-	30.270.874

Akumulirana amortizacija

Stanje na dan 1. januara 2021.	-	11.304.193	1.067.699	144.354	297.606	82.083	-	12.895.935
Trošak amortizacije za godinu	-	248.625	56.969	18.549	35.673	3.000	-	362.816
Smanjenja	-	-	(5.565)	(135)	(305.827)	-	-	(311.527)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	-	11.552.818	1.119.103	162.768	27.452	85.083	-	12.947.224
Trošak amortizacije za godinu	-	248.202	51.758	18.508	18.213	3.000	-	339.681
Smanjenja	-	-	(110.014)	-	(34.853)	-	-	(144.867)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	-	11.801.020	1.060.847	181.276	10.812	88.083	-	13.142.038

Neto knjigovodstvena vrijednost

Stanje na dan 31. decembra 2022.	14.085.787	2.827.831	124.554	36.715	42.032	11.917	-	17.128.836
Stanje na dan 31. decembra 2021.	14.085.787	3.076.033	209.329	55.223	100.191	14.917	-	17.541.480
Stanje na dan 1. januara 2021.	14.085.787	3.268.864	250.022	73.902	141.029	17.917	3.850	17.841.371

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Ulaganja u investicijske nekretnine

	Građevine	Oprema	Avansi dati za izgradnju	Imovna u pripremi	Ukupno
<u>Nabavna</u>					
Stanje na dan 1. januara 2021.	36.604.756	206.738	-	-	36.811.494
Povećanja	-	-	2.464.808	5.926.394	8.391.202
Stanje na dan 31. decembra 2021.	36.604.756	206.738	2.464.808	5.926.394	45.202.696
Povećanja	-	-	-	20.348.383	20.348.383
Prenosi (sa)/na	-	-	(1.826.220)	1.826.220	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	36.604.756	206.738	638.588	28.100.997	65.551.079
<u>Akumulirana amortizacija</u>					
Stanje na dan 1. januara 2021.	16.489.839	151.833	-	-	16.641.672
Trošak amortizacije za godinu	991.567	11.771	-	-	1.003.338
Stanje na dan 31. decembra 2021.	17.481.406	163.604	-	-	17.645.010
Trošak amortizacije za godinu	991.567	11.770	-	-	1.003.337
Stanje na dan 31. decembra 2022.	18.472.973	175.374	-	-	18.648.347
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>					
Stanje na dan 31. decembra 2022.	18.131.783	31.364	638.588	28.100.997	46.902.732
Stanje na dan 31. decembra 2021.	19.123.350	43.134	2.464.808	5.926.394	27.557.686
Stanje na dan 1. januara 2021.	20.114.917	54.905	-	-	20.169.822

Tokom 2022. godine, Društvo je kapitaliziralo troškove pozajmljivanja u iznosu od 307 hiljada BAM (2021.: 8 hiljada BAM) koji se mogu direktno pripisati izgradnji novog skladišta. Stopa kapitalizacije koja se koristi za određivanje iznosa troškova pozajmljivanja koji se kapitaliziraju je ponderisana prosječna kamatna stopa koja se primjenjuje na uzeti kredit Društva tokom godine, u ovom slučaju 2,80%. Društvo je kapitalizovalo kamatu obzirom da se radi o kvalifikovanom sredstvu i da se planira da će izgradnja trajati duže od godinu dana.

6.1 Mjerenje fer vrijednosti

Posljednje mjerenje fer vrijednosti investicijskih nekretnina Društva na dan 9. septembra 2022. godine izvršeno je od strane Expertiza d.o.o, društvo za vještačenje, finansijsko i porezno savjetovanje, konsalting i posredovanje koje ima odgovarajuće kvalifikacije i nedavno iskustvo u mjerenju fer vrijednosti nekretnina na relevantnim lokacijama i koje je koristilo model vrednovanja u skladu s onim koji je preporučio Međunarodni odbor za standarde vrednovanja. Prema navedenoj procijeni vrijednosti nekretnina iznose 35.705.140 BAM.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

6. Ulaganja u investicijske nekretnine (nastavak)

Najbolji dokaz fer vrijednosti su tekuće cijene na aktivnom tržištu za slične nekretnine. Kada takve informacije nisu dostupne, Uprava razmatra informacije iz različitih izvora, kao što je opisano u Napomeni 4.1.3.

Sve procjene fer vrijednosti investicijskih nekretnina su uključene u nivo 3.

6.2 Aranžmani najma

Potraživanja za minimalna plaća najma od iznajmljivanja investicijskih nekretnina koja nisu priznata u finansijskim izvještajima kao potraživanja su kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
- Unutar jedne godine	2.737.600	3.182.664
- Između jedne i dvije godine	2.366.574	3.300.000
- Između dvije i tri godine	2.093.273	3.300.000
- Između tri i četiri godine	565.174	-
- Između četiri i pet godina	282.771	-
- Nakon pet godina	282.772	-
	8.328.164	9.782.664

6.3 Iznosi priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku, proistekli iz investicijskih nekretnina

	2022.	2021.
Prihod od najma – fiksna plaćanja	3.232.200	3.182.664
Direktni operativni troškovi od nekretnina koje generišu prihod od najamnina	(638.803)	(444.526)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina po amortizovanom trošku sastoji se iz sljedećih stavki:

- potraživanja od kupaca,
- ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku, i
- novac i novčani ekvivalenti.

7.1 Potraživanja od kupaca

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.568.056	1.791.463
Potraživanja od kupaca povezanih strana	1.259	17.868
	1.569.315	1.809.331
Manje: ispravka vrijednosti za gubitke	(725.013)	(824.214)
	844.302	985.117

Na potraživanja od kupaca ne obračunava se kamata, a period plaćanja je generalno od 15 do 90 dana.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.2 Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

Društvo drži ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Odobreni krediti		
- INIT d.d. Sarajevo <i>(1.163.719 BAM, godišnja kamatna stopa od 2,71%, datum dospjeća: 31. decembar 2023)</i>	200.000	300.000
	<u>200.000</u>	<u>300.000</u>
Manje: ispravka vrijednosti za gubitke	(1.971)	(1.971)
	<u>198.029</u>	<u>298.029</u>
Dati depoziti		
- ProCredit Bank d.d. Sarajevo <i>(200.000 BAM, godišnja kamatna stopa od 0,65%, datum dospjeća: 23. septembra 2023. godine)</i>	200.000	200.000
- Zavod Bakovići – dati depozit za izvršenje javne nabavke <i>(9.610 BAM, beskamatni depozit, datum dospjeća: 11. juni 2022)</i>	-	9.610
	<u>200.000</u>	<u>209.610</u>
	<u>398.029</u>	<u>507.639</u>

Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku bila je prezentovana na dan 31. decembra 2022. godine kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Dugotrajna imovina	-	-
Kratkotrajna imovina	398.029	507.639
	<u>398.029</u>	<u>507.639</u>

7.3 Novac i novčani ekvivalenti

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Novac na bankovnim računima – BAM	703.450	1.997.198
Novac na bankovnim računima - strana valuta	-	245
Novac u blagajni	487	293
	<u>703.937</u>	<u>1.997.736</u>

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku

Klasifikacija finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku po individualnim fazama modela za procjenu umanjnja vrijednosti prezentovana je u nastavku:

31. decembar 2022.

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos				
Potraživanja od kupaca	-	303.772	1.265.543	1.569.315
Odobreni krediti	-	200.000	-	200.000
Ostala finansijska imovina	200.000	-	-	200.000
	200.000	503.772	1.265.543	1.969.315
Ispravka vrijednosti za gubitke				
Potraživanja od kupaca	-	37.746	687.267	725.013
Odobreni krediti	-	1.971	-	1.971
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-
	-	39.717	687.267	726.984
Knjigovodstveni iznos	200.000	464.055	578.276	1.242.331

31. decembar 2021.

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos				
Potraživanja od kupaca	-	223.425	1.585.906	1.809.331
Odobreni krediti	-	300.000	-	300.000
Ostala finansijska imovina	209.610	-	-	209.610
	209.610	523.425	1.585.906	2.318.941
Ispravka vrijednosti za gubitke				
Potraživanja od kupaca	-	25.763	798.451	824.214
Odobreni krediti	-	1.971	-	1.971
	-	27.734	798.451	826.185
Knjigovodstveni iznos	209.610	495.691	787.455	1.492.756

7.4.1 Potraživanja od kupaca

Društvo primjenjuje MSFI 9 pojednostavljeni pristup za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka u kojem se procjenjuje ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke tokom perioda trajanja ugovora, za sva potraživanja od kupaca. Da bi se izmjerili očekivani kreditni gubici, potraživanja od kupaca se grupišu na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnog rizika i dana kašnjenja.

Stope očekivanih gubitaka zasnivaju se na naplati prodaje tokom perioda od 60 mjeseci do 31. decembra 2022., odnosno do 31. decembra 2021. godine, i odgovarajućih istorijskih kreditnih gubitaka koji su nastali u ovom periodu. Historijske stope gubitaka su prilagođene kako bi odražavale tekuće i buduće informacije o makroekonomskim faktorima koji utiču na sposobnost kupaca da izmire potraživanja.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4.1 Potraživanja od kupaca (nastavak)

Na toj osnovi, ispravka vrijednosti za gubitke uslijed umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca utvrđena je kako slijedi:

31. decembar 2022.

	Nedospjelo			Dospjelo			Ukupno
	do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	91 do 180 dana	181 do 365 dana	preko 365 dana	
Stopa očekivanog gubitka	- 10,91%	11,93%	14,44%	14,86%	15,52%	59,46%	46,20%
Potraživanja od kupaca (bruto)	- 44.795	180.461	78.516	82.666	64.423	1.118.454	1.569.315
Ispravka vrijednosti za gubitke	- (4.885)	(21.525)	(11.336)	(12.286)	(9.996)	(664.985)	(725.013)

31. decembar 2021.

	Nedospjelo			Dospjelo			Ukupno
	do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	91 do 180 dana	181 do 365 dana	preko 365 dana	
Stopa očekivanog gubitka	- 9,64%	10,60%	12,86%	13,17%	13,52%	63,95%	45,55%
Potraživanja od kupaca (bruto)	- 34.163	82.767	106.495	111.734	315.407	1.158.765	1.809.331
Ispravka vrijednosti za gubitke	- (3.292)	(8.775)	(13.696)	(14.718)	(42.652)	(741.081)	(824.214)

Kretanje ispravke vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca bilo je kao što slijedi:

	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2021.	47.392	791.763	839.155
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznatog u izvještaju o dobiti ili gubitku	-	6.688	6.688
- Otpuštanje neiskorištenog iznosa	(21.629)	-	(21.629)
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2021.	25.763	798.451	824.214
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznatog u izvještaju o dobiti ili gubitku	11.983	-	11.983
- Naplaćena prethodno otpisana potraživanja	-	(58.196)	(58.196)
- Otpuštanje neiskorištenog iznosa	-	(52.988)	(52.988)
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2022.	37.746	687.267	725.013

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4.2 Odobreni krediti

Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu kredita tokom tekućeg izvještajnog perioda prikazane su u tabeli kako slijedi:

	Faza 2	Ukupno
Na dan 1. januara 2021.	-	-
- Novonastalo	1.000.000	1.000.000
- Obračunata kamata	11.753	11.753
- Naplaćeno	(711.753)	(711.753)
Na dan 31. decembra 2021.	300.000	300.000
- Obračunata kamata	2.672	2.672
- Naplaćeno	(102.672)	(102.672)
Na dan 31. decembra 2022.	200.000	200.000

Kretanje ispravke vrijednosti za gubitke za odobrene kredite bilo je kao što slijedi:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2021.	-	-	-	-
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznato u izvještaju o dobiti ili gubitku	-	1.971	-	1.971
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2021.	-	1.971	-	1.971
- Povećanje gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti priznato u izvještaju o dobiti ili gubitku	-	-	-	-
Krajnje stanje na dan 31. decembra 2022.	-	1.971	-	1.971

7.4.3 Ostala finansijska imovina

Ostala finansijska imovina uključuje depozite u bankama i depozite kod poslovnih partnera. Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu ostale finansijske imovine tokom izvještajnog perioda prikazane su u tabeli kako slijedi:

	Faza 1	Faza 2	Ukupno
Na dan 1. januara 2021.	200.000	-	200.000
- Novonastalo	9.610	-	9.610
Na dan 31. decembra 2021.	209.610	-	209.610
- Naplaćeno	(9.610)	-	(9.610)
Na dan 31. decembra 2022.	200.000	-	200.000

Ova imovina se raspodjeljuje na jednu od tri faze u skladu sa MSFI 9. Očekivani kreditni gubici se onda računaju na osnovu vjerovatnoće ulaska u status neizmirenja obaveza i procjene nadoknadivosti svakog pojedinačnog sredstva.

Budući da se najveći dio ostale finansijske imovine odnosi na depozit kod ProCredit Bank d.d. Sarajevo (vidjeti Napomenu 7.2) koja ima nizak kreditni rizik na datum izvještavanja, Društvo je primijenilo praktično rješenje raspoloživo u MSFI 9 i utvrdilo gubitke uslijed umanjenja vrijednosti kao očekivani kreditni gubici tokom perioda od 12 mjeseci. Izračunavanje gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti rezultiralo je nematerijalnim iznosom.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

7. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4 Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

7.4.4 Novac i novčani ekvivalenti

Ispravka vrijednosti za gubitke u vezi novca i novčanih ekvivalenata utvrđuje se pojedinačno za svaki iznos u određenoj finansijskoj instituciji. Da bi se procijenio kreditni rizik, koriste se eksterni kreditni rejtnzi i javno dostupne informacije o stopama gubitaka za određeni rejting. Budući da svi novčani iznosi imaju nizak kreditni rizik, na datum izvještavanja, Društvo je primijenilo praktično rješenje raspoloživo u MSFI 9 i utvrdilo gubitke uslijed umanjenja vrijednosti kao očekivani kreditni gubici tokom perioda od 12 mjeseci. Izračunavanje gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti rezultiralo je nematerijalnim iznosom.

8. Ostala imovna i potraživanja

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja za PDV	2.502.470	647.972
Potraživanja za date avanse	3.957	-
Ostala potraživanja	9.634	9.659
	2.516.061	657.631

9. Zalihe

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Sirovine i materijal	2.112	10.897
Trgovačka roba	-	36.470
	2.112	47.367

Zalihe priznate kao trošak tokom godine koja je završila 31. decembra 2022. iznosile su 701 hiljada BAM (2021.: 1.874 hiljada BAM).

10. Finansijske obaveze

10.1 Obaveze po uzetim kreditima

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kratkotrajni krediti		
Kreditni za obrtna sredstva		
Bingo d.o.o export-import Tuzla (10.000.000 BAM, godišnja kamatna stopa od 2,80%, datum dospjeća 11. maj 2023. godine)	15.500.000	-
Bingo d.o.o export-import Tuzla (10.000.000 BAM, godišnja kamatna stopa od 2,80%, datum dospjeća 8. decembar 2023. godine (orginalni rok 8.decembar 2022. godine))	4.000.000	4.000.000
	19.500.000	4.000.000
Obračunata kamata	143.316	-
	143.316	-
	19.643.316	4.000.000

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

10. Finansijske obaveze (nastavak)

10.2 Usaglašavanje neto duga

	Novac i novčani ekvivalenti	Uzeti krediti	Ukupno
Neto dug na dan 1. januara 2021.	4.957.666	(2.890.000)	2.067.666
Novčani tokovi, neto	(2.959.930)	(1.110.000)	(4.069.930)
Neto dug na dan 31. decembra 2021.	1.997.736	(4.000.000)	(2.002.264)
Novčani tokovi, neto	(1.293.799)	(15.643.316)	(16.937.115)
Neto dug na dan 31. decembra 2022.	703.937	(19.643.316)	(18.939.379)

10.3 Obaveze prema dobavljačima

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	2.243.490	-
Obaveze prema dobavljačima povezanim pravnim licima	329.287	3.828
	2.572.777	3.828

Za obaveze prema dobavljačima nisu dati nikakvi instrumenti obezbjeđenja, a obaveze se obično plaćaju unutar 30 dana od datuma priznavanja.

11. Rezervisanja

Rezervisanja se odnose na otpremnine zaposlenima pri odlasku u penziju.

	Otpremnine pri odlasku u penziju
Na dan 1. januara 2021.	70.315
Otpuštanje neiskorištenih iznosa (Napomena 15.)	(24.138)
Na dan 31. decembra 2021.	46.177
Otpuštanje neiskorištenih iznosa (Napomena 15.)	(26.990)
Na dan 31. decembra 2022.	19.187

12. Ostale obaveze

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Unaprijed obračunati troškovi	238.295	-
Ostale obaveze	4.113	96
	242.408	96

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

13. Dionički kapital

Registrovani dionički kapital sastoji se od 327.926 običnih dionica sa pojedinačnom nominalnom vrijednošću od 100 BAM.

Vlasnička struktura može se prikazati kako slijedi:

Direktni dioničari	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	%	vrijednost	%	vrijednost
Bingo d.o.o. Export - Import Tuzla	94,18	30.882.595	43,01	14.103.802
Rahmanović Fuad	1,45	475.689	1,45	475.689
Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina	1,21	396.594	1,17	382.493
Violeta d.o.o. Grude	-	-	24,50	8.034.187
DENIX d.o.o. Srebrenik	-	-	20,00	6.558.487
Bony d.o.o. Tuzla	-	-	6,50	2.131.486
Ostali dioničari	3,16	1.037.722	3,37	1.106.456
	100,00	32.792.600	100,00	32.792.600

Krajnji vlasnik / subjekt koji ima kontrolu	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
	%	%
Bingo d.o.o. export-import Tuzla	94,16	43,00

14. Prihodi iz ugovora s kupcima

	2022.	2021.
Prihodi od usluga - nepovezanim licima u zemlji	2.945.243	2.811.834
Prihodi od prodaje robe - nepovezanim licima u zemlji	674.582	1.884.821
Prihodi od usluga - povezanim licima	286.957	370.830
Prihodi od robe - povezanim licima	9.700	1.600
	3.916.482	5.069.085
Vremenski period priznavanja prihoda		
<i>a) U momentu transakcije</i>		
Prihodi od prodaje robe	684.282	1.886.421
	684.282	1.886.421
<i>b) Tokom vremena</i>		
Prihodi od usluga najma	3.232.200	3.182.664
	3.232.200	3.182.664
	3.916.482	5.069.085

15. Ostali prihodi

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Naplaćena otpisana potraživanja	58.196	-
Dobici od otuđenja nekretnina postorjenja i opreme, neto	45.219	54.403
Prihodi od ukidanja rezervisanja, neto (Napomena 11.)	26.990	24.138
Prihodi od podsticaja	9.633	5.756
Dobici od prodaje materijala, neto	1.776	-
Ostali prihodi	3.301	2.822
	145.115	87.119

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

16. Finansijski prihodi

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Prihod od ostalih kamata	50.491	-
Prihod od kamata na pozajmice	2.672	11.753
Ostali finansijski prihodi	4.864	356
	58.027	12.109

17. Troškovi energije i goriva

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Energija	155.497	101.879
Plin	114.479	87.137
Gorivo	3.387	2.295
Ostali troškovi energije i goriva	44.846	23.779
	318.209	215.090

18. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neto plate	263.050	536.094
Porezi i doprinosi	158.211	322.433
Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora	9.801	27.645
Ostala primanja, naknade i prava zaposlenih	87.662	148.626
	518.724	1.034.798

19. Troškovi primljenih usluga

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Troškovi održavanja	236.988	161.859
Profesionalne usluge	32.531	33.466
Ostale primljene usluge	2.858	10.852
	272.377	206.177

20. Ostali poslovni rashodi i troškovi

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Porezi, naknade, takse i članarine	126.290	440.843
Troškovi bankarskih naknada	10.979	18.711
Troškovi telekomunikacije i pošte	6.914	8.825
Troškovi osiguranja	6.802	17.244
Troškovi reprezentacije	3.402	1.479
Ostali poslovni rashodi i troškovi	4.493	3.638
	158.880	490.740

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

21. Neto otpuštanja umanjena vrijednosti finansijske imovine

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Otpuštanje ispravke vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	(41.005)	(14.941)
Ispravke vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto	-	1.971
	(41.005)	(12.970)

22. Ostali rashodi i gubici

	2022.	2021.
Otpis ostalih potraživanja	3.801	3.300
Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	8.001	1.095
Ostali rashodi i gubici	1.312	21
	13.114	4.416

23. Porez na dobit

Trošak poreza na dobit za godinu može se usaglasiti sa izvještajem o dobiti ili gubitku kako slijedi:

	2022.	2021.
Tekući porez na dobit	81.109	28.719
Odgođeni porez na dobit	-	-
Ukupni porez na dobit	81.109	28.719

Usaglašavanje oporezive dobiti iz poreznog bilansa sa računovodstvenom dobiti može se sumirati kako slijedi:

	2022.	2021.
Gubitak/(Dobit) prije oporezivanja	808.710	(39.325)
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	80.871	(3.933)
<i>Korigovano za:</i>		
- Efekat porezno neodbitnih rashoda	238	32.652
Tekući porez na dobit	81.109	28.719
Efektivna porezna stopa	10,03%	73,03%

24. Zarada/(gubitak) po dionici

Zarada/gubitak po dionici se izračunava kako slijedi:

	2022.	2021.
Dobit/(gubitak) koja pripada običnim dioničarima (u BAM)	727.601	(68.044)
Ponderisani prosječni broj običnih dionica	327.926	327.926
Osnovni/a zarada/(gubitak) po dionici (u BAM)	2,22	(0,21)

Tokom 2021. i 2022. godine nije bilo efekata razrijeđivanja, stoga, razrijeđena zarada po dionici jednaka je osnovnoj zaradi po dionici.

TPDC "Sarajevo" d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu završenu 31. decembra 2022.

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

25. Preuzete obaveze

25.1 Bankovne garancije

Na dan 31. decembra 2022. godine, Društvo je izdalo više bankovnih garancija u ukupnom iznosu od 8.774 BAM koje su obaveza po osnovu zahtjeva tendera za javne nabavke na kojima Društvo učestvuje.

26. Transakcije sa povezanim stranama

Subjekti se generalno smatraju povezanim ako su subjekti pod zajedničkom kontrolom ili ako jedan subjekt ima sposobnost da kontroliše drugi subjekt ili može vršiti značajan uticaj ili zajedničku kontrolu nad drugim subjektom u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa sa povezanom stranom, pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Povezane strane Društva su:

- a) većinski dioničar
 - o Fortenova Grupa d.d. Zagreb, Hrvatska – do 16. februara 2021. godine,
 - o Bingo d.o.o. export-import Tuzla – od 16. februara 2021. godine;
- b) ostale povezane strane – članice grupacije kojoj Društvo pripada:
 - o Duka & Bosna d.o.o. Brčko,
 - o INIT d.d. Sarajevo,
 - o Ingram d.d. Srebrenik;
- c) ključno upravljačko osoblje:
 - o Hajrudin Hrustemović, direktor od 30. aprila 2021. godine,
 - o Mirsad Hodžić, direktor do 30. aprila 2021. godine,
 - o Nadzorni odbor – kako je navedeno u Napomeni 1.

26.1 Naknade ključnom upravljačkom osoblju

	2022.	2021.
Bruto plate članovima Uprave	43.424	150.000
Naknade članovima Nadzornog odbora	8.000	24.691
	51.424	174.691

26.2 Detaljne transakcije sa povezanim stranama

Sljedeće transakcije su nastale sa povezanim stranama:

	2022.	2021.
<i>Prodaja i nabavka proizvoda/robe i usluga</i>		
Prodaja proizvoda/robe društvu vlasniku	9.700	1.600
Prodaja proizvoda/robe ostalim povezanim stranama	-	-
Usluge pružene društvu vlasniku	286.957	66.654
Usluge pružene ostalim povezanim stranama	-	1.529.280
Nabavka proizvoda/robe i usluga od društva vlasnika	(477.634)	(191.104)
Nabavka proizvoda/robe i usluga od ostalih povezanih strana	(26.547)	(164.921)
<i>Ostale transakcije</i>		
Dobici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine društvu vlasniku	43.836	11.393
	(163.688)	1.252.902

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

26. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

26.3 Nepodmireni iznosi po osnovu prodaja/nabavki proizvoda/robe i usluga

Sljedeći iznosi su ostali nepodmireni na kraju izvještajnog perioda, proistekli iz transakcija sa povezanim stranama:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Tekuća potraživanja</i>		
Društvo vlasnik	1.259	3.828
Ostale povezane strane	-	14.040
<i>Tekuće obaveze</i>		
Društvo vlasnik	(29.029)	(3.828)
Ostale povezane strane	(300.028)	-
	(328.287)	14.040

26.4 Krediti dati povezanim stranama/primljeni od povezanih strana

	2022.	2021.
Kreditni ostalim povezanim stranama		
Na početku godine	300.000	-
Odobreni krediti	-	1.000.000
Naplata kredita	(100.000)	(700.000)
Obračunata kamata	2.672	11.753
Primljena kamata	(2.672)	(11.753)
Na kraju godine	200.000	300.000
Kreditni od društva vlasnika		
Na početku godine	4.000.000	-
Odobreni krediti	15.500.000	4.000.000
Obračunata kamata*	306.642	8.132
Plaćena kamata	(163.326)	(8.132)
Na kraju godine	19.643.316	4.000.000

* Obračunata kamata je kapitalizovana na stalna sredstva.

26.5 Uslovi poslovanja

Kreditni odobreni ostalim povezanim stranama otplaćuju se u periodu do godinu godina od datuma izvještajnog perioda. Prosječna godišnja kamatna stopa na ove kredite tokom godine bila je 2,71%. Ovi kreditni su takođe neosigurani.

Proizvodi/roba je prodana/usluga je isporučena povezanim stranama tokom godine na osnovu važećih cjenovnika i uslova koji bi bili dostupni trećim stranama. Proizvodi/roba i usluge kupljeni su od povezanih strana na troškovi-plus principu, dozvoljavajući maržu u rasponu od 1% do 5% (2021: 1% do 5%).

(Svi iznosi su prikazani u BAM, osim ukoliko nije drugačije navedeno)

27. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva izloženo je kreditnom riziku i riziku likvidnosti.

27.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da ugovorna strana neće ispuniti svoje obaveze po finansijskom instrumentu ili ugovoru s kupcima, što dovodi do finansijskog gubitka. Kreditni rizik proizlazi iz novca i novčanih ekvivalenata, depozita u bankama, državnih obveznica, odobrenih kredita, ugovorne imovine, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Kreditnim rizikom se upravlja na grupnoj osnovi.

Društvo upravlja i analizira kreditni rizik za svakog svog novog kupca prije nego što se ponude standardni uslovi plaćanja i isporuke. Ako su kupci pravna lica ocijenjeni nezavisno, ove ocjene se koriste za procjenu kreditnog rizika kupca. Ako nema nezavisnih rejtinga, Društvo procjenjuje kreditni rizik kupca analizirajući njegov finansijski položaj, prošlo iskustvo i druge dostupne faktore.

Knjigovodstveni iznosi finansijske imovine evidentirane u finansijskim izvještajima, umanjeni za ispravke vrijednosti, predstavljaju maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti bilo kojeg pribavljenog kolaterala.

27.2 Rizik likvidnosti

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavanjem dovoljno novčanih sredstava i raspoloživošću finansiranja putem kredita kako bi se ispunile obaveze po dospijeću.

Na kraju izvještajnog perioda Društvo je imalo visoko likvidna sredstva (kao što su novac i novčani ekvivalenti) u iznosu od 703.937 BAM (31. decembar 2021.: 1.997.736 BAM) za koje se očekuje da će biti spremne za korištenje za upravljanje rizikom likvidnosti.

Politika Društva za upravljanje likvidnošću uključuje projiciranje novčanih tokova u glavnim valutama (BAM i EUR) i uzimajući u obzir nivo likvidnih sredstava (kao što je gore opisano) potrebnih za ispunjavanje ovih obaveza.

Tabele u nastavku analiziraju finansijske obaveze Društva u relevantnim grupama po ročnosti na osnovu njihovih ugovornih dospjeća. Iznosi prikazani u tabeli su ugovorni nediskontovani novčani tokovi.

	Manje od 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupni ugovoreni novčani tokovi	Knjigovo- dstveni iznos
Na dan 31. decembra 2022.					
Obaveze prema dobavljačima	2.572.777	-	-	2.572.777	2.572.777
Obaveze po uzetim kreditima	416.316	19.727.500	-	20.143.816	19.643.316
	2.989.093	19.727.500	-	22.716.593	22.216.093
Na dan 31. decembra 2021.					
Obaveze prema dobavljačima	3.828	-	-	3.828	3.828
Obaveze po uzetim kreditima	56.000	4.056.000	-	4.112.000	4.000.000
	59.828	4.056.000	-	4.115.828	4.003.828

27. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

27.3 Fer vrijednost finansijskih instrumenata

27.3.1 Fer vrijednost finansijskih instrumenata Društva koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi

Društvo ne posjeduje finansijske instrumente koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi.

27.3.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata Društva koji se ne mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (ali za koje se zahtijeva objava fer vrijednosti)

Za potraživanja od kupaca, date kredite, depozite u bankama, obaveze prema dobavljačima, obaveze po uzetim kreditima, kao i novac i novčane ekvivalente, knjigovodstvena vrijednost predstavlja razumnu aproksimaciju fer vrijednosti.

28. Upravljanje kapitalom

28.1 Upravljanje rizicima

Ciljevi Društva pri upravljanju kapitalom su:

- očuvanje svoje sposobnosti da nastavi pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, tako da može nastaviti da obezbjeđuje povrat dioničarima i koristi za druge zainteresirane strane, i
- održavanje optimalne strukture kapitala kako bi se smanjio trošak kapitala.

U cilju održavanja ili prilagođavanja strukture kapitala, Društvo može prilagoditi iznos dividendi isplaćenih dioničarima, vratiti kapital dioničarima, izdati nove dionice ili prodati imovinu radi smanjenja duga.

Koeficijenti zaduženosti na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine bili su kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Neto dug	18.939.379	2.002.264
Ukupni kapital	45.958.499	45.231.278
Omjer neto duga i kapitala	41,21%	4,43%

29. Događaji nakon datuma izvještajnog perioda

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma izvještajnog perioda i do datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja koji zahtijevaju usklađivanje ili objavljivanje u finansijskim izvještajima.

Odobreno dana 12. jula 2023. godine, u ime i za račun Društva, od strane:

Hajrudin Hrustemović
Direktor

Naziv pravnog lica

TPDC "Sarajevo" dd

Sjedište i adresa pravnog lica

Sarajevo-Noví Grad, Rajlovačka bb

Šifra djelatnosti po KD BiH 2010

46.39

Djelatnost

Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima

Identifikacioni broj za direktne poreze

4200115050005

Identifikacioni broj za indirektne poreze

200115050005

Naziv banke

ia Sanpaolo Banka d.d. BiH

Broj računa

1540011100158256

Šifra općine

108

Godišnji izvještaj o poslovanju za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

U smislu odredbi čl. 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH, broj 15/21), navodimo sljedeće podatke koji upotpunjuju objektivni prikaz finansijskog položaja i poslovanja TPDC "Sarajevo" dd Sarajevo-Noví Grad, Rajlovačka bb.

1) Značajni postbilansni događaji nastali u periodu od 31.12.2022.godine do datuma predaje finansijskih izvještaja za 2022. godinu

U periodu od 31.12.2022. do datuma usvajanja i predaje finansijskih izvještaja za 2022 godinu nije bilo značajnijih postbilansnih događaja u smislu MRS 10.

2) Procjena očekivanog budućeg razvoja

R. br	Pozicija	2022.godina Iznos KM	Plan za 2023.godine Iznos KM	INDEKS 3/2*100
0	1	2	3	4
1	UKUPNO PRIHODI	4.155.429	4.570.972	110
2	UKUPNO RASHODI	3.346.720	3.614.458	108
3	DOBIT (GUBITAK)	808.709	956.514	118

Društvo za narednu godinu planira rast prihoda za 10%, ukupni rashodi bi trebali sporije rasti, što bi dovelo do povećanja dobiti (smanjenja gubitka)

3) Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

U toku 2022. godine nema zabilježenih aktivnosti istraživanja i razvoja u smislu MRS-a 38.

4) Informacije o otkupu vlastitih dionica i udjela

U toku 2022. godine nije bilo sticanja vlastitih dionica, odnosno udjela.

5) Informacije o poslovnim segmentima

U toku 2022. godine nema posebnih poslovnih segmenata u smislu MRS-a 14.

6) Korišteni finansijski instrumenti od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnost poslovanja

Nisu korišteni finansijski instrumenti od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja.

7) Ciljevi i politike u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita

Nije definisano.

8) Izloženost cjenovnom, kreditnom, tržišnom, valutnom riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti poslovanje svedu na minimum finansijskih rizika. Tržišni rizik je prisutan i njime se upravlja adekvantnim cjenovnim i drugim politikama. Rizik od promjene deviznih kurseva javlja se u slučaju kad Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku deviznog kursa jer posluje sa različitim valutama. Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Oprezno upravlja rizikom likvidnosti odžavanjem dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbjeđenje adekvantnih izvora finansiranja.

9) Mjere na zaštiti životne sredine

Društvo provodi sve aktivnosti koje su zakonska obaveza u vezi sa zaštitom životne sredine.

10) Prikaz primjenjenih pravila korporativnog upravljanja

DIREKTOR
Hajrudin Hrustemović